

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/86/2002

POPARCIE DLA INTEGRACJI POLSKI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W okresie bezpośrednio poprzedzającym badanie¹ oraz w trakcie jego realizacji szczególnie widoczne były starania polskich władz o zapewnienie jak najszerszego poparcia politycznego i społecznego dla wejścia Polski do Unii Europejskiej. Zaliczyć do nich należy m.in.: spotkanie przedstawicieli Kościoła i polskich członków Konwentu Europejskiego z prezydentem, na którym ustalono, że polscy reprezentanci w Konwencie UE będą zabiegać, by w przyszłej konstytucji europejskiej znalazło się bezpośrednie odwołanie do Boga; spotkanie z inicjatywy premiera mające na celu poszerzenie Paktu dla UE o partie, dla których poparcie w ostatnich wyborach przekroczyło 3%; obchody Dni Europy z udziałem najwyższych władz państwowych oraz przede wszystkim inaugurację kampanii informacyjno-promocyjnej dotyczącej integracji. W propagowanie członkostwa Polski w UE włączyła się ponadto Unia Wolności, która w wielu miastach przeprowadziła prapreferendum w sprawie przystąpienia naszego kraju do tej organizacji. Działania te nie pozostały bez wpływu na poziom społecznego poparcia dla integracji.

W ewentualnym referendum w sprawie wejścia Polski do Unii Europejskiej chce uczestniczyć 72% ankietowanych, w tym - podobnie jak w ubiegłym miesiącu - 60% zapowiada, że na pewno pójdzie głosować.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nim udział?	Deklaracje badanych według terminów badań		
	III 2002	IV 2002	V 2002
	w procentach		
Na pewno wziął(ęła)bym w nim udział	51	60	60
Raczej wziął(ęła)bym w nim udział	15	14	12
Jeszcze nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nim udział, trudno powiedzieć	14	14	14
Raczej nie wziął(ęła)bym w nim udziału	7	5	5
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nim udziału	13	7	9

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (144) przeprowadzono w dniach 10-13 maja 2002 roku na liczącej 1047 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

Uczestnictwo w referendum zapowiada większość ankietowanych ze wszystkich analizowanych grup społeczno-demograficznych. Zainteresowanie udziałem w głosowaniu w sprawie integracji jest tym większe, im wyższe wykształcenie, a co za tym idzie im lepsza sytuacja ekonomiczna respondentów. Spośród grup społeczno-zawodowych najliczniej zamierzają stawić się przy urnach pracujący na własny rachunek oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla. Do grup najbardziej zainteresowanych udziałem w referendum należą także uczniowie i studenci. Stosunkowo najrzadziej chcą głosować emeryci, renciści, bezrobotni i gospodynie domowe, a także osoby indyferentne politycznie.

W ciągu ostatniego miesiąca wzrosło poparcie dla integracji Polski z Unią Europejską. Za przystąpieniem naszego kraju do tej organizacji zamierza się opowiedzieć 75% potencjalnych uczestników referendum (o 9 punktów więcej niż w kwietniu), natomiast 19% (o 6 punktów mniej niż przed miesiącem) głosowałoby przeciw.

Tabela 2

Czy w referendum głosował(a)by Pan(i):	Odpowiedzi osób deklarujących zamiar uczestniczenia w referendum według terminów badań		
	III 2002 (N=702)	IV 2002 (N=777)	V 2002 (N=750)
	w procentach		
- za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej	67	66	75
- przeciw przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej	25	25	19
Trudno powiedzieć	8	9	6

O stosunek do integracji zapytaliśmy również osoby, które deklarują, że nie wezmą udziału w referendum akcesyjnym lub jeszcze nie wiedzą, czy pójdą głosować. Największa część z nich (41%) nie potrafi powiedzieć, jak głosowałaby, gdyby zdecydowała się uczestniczyć w referendum. Pozostali to w takim samym stopniu zwolennicy (30%) co przeciwnicy integracji (30%). Oznacza to, że gdyby część osób z tej grupy wbrew obecnym deklaracjom poszła jednak do urn, społeczne poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej byłoby w referendum niższe.

Tabela 3

Deklaracje dotyczące udziału w referendum	Stosunek do integracji		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
Na pewno wziął(ę)lbym w nim udział	76	19	6
Raczej wziął(ę)lbym w nim udział	73	18	9
Jeszcze nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nim udział, trudno powiedzieć	37	21	43
Raczej nie wziął(ę)lbym w nim udziału	36	23	41
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nim udziału	15	48	37

Wśród ogółu ankietowanych - niezależnie od tego, czy chcą uczestniczyć w referendum czy też nie - poparcie dla integracji deklaruje ponad trzy piąte (62%, o 4 punkty więcej niż w kwietniu), a przeciwna jej jest ponad jedna piąta (22%, o 4 punkty mniej niż przed miesiącem). Oznacza to, że poziom społecznego poparcia dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej jest obecnie najwyższy od grudnia 1998 roku.

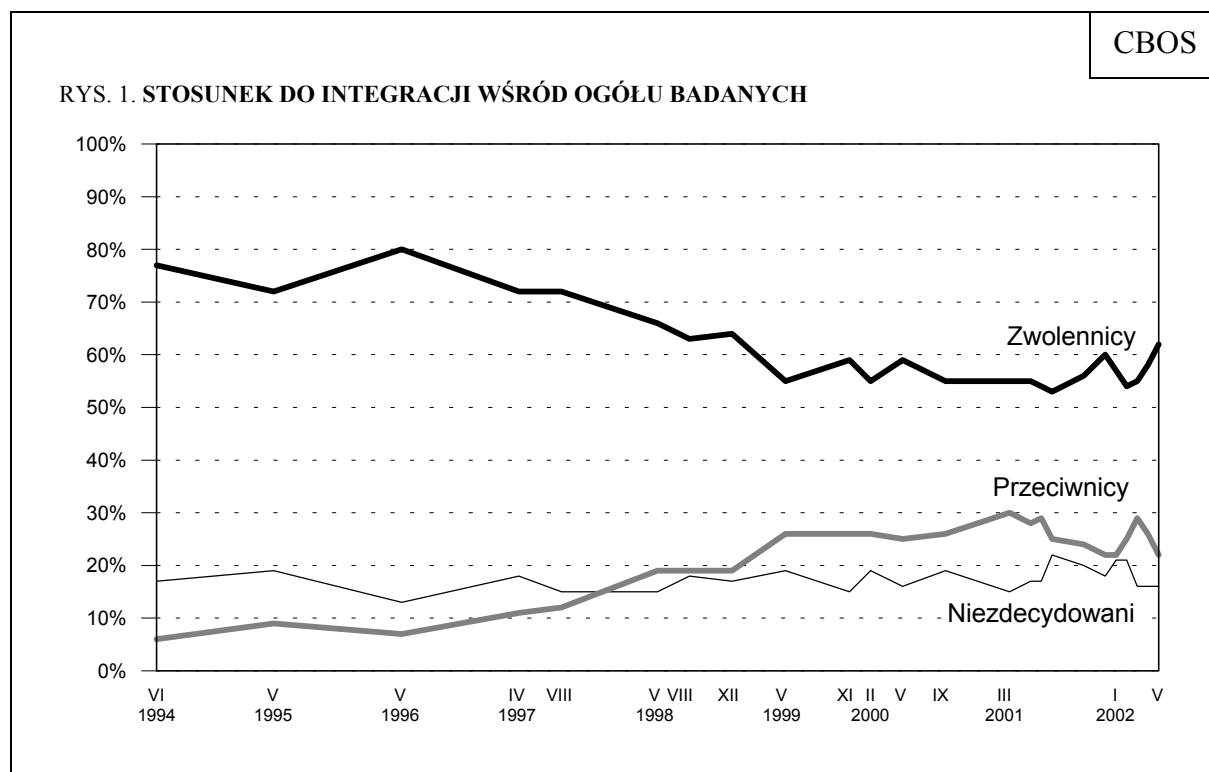

Tabela 4

Stosunek do integracji wśród ogółu badanych	Wskazania według terminów badań													
	II 2000	V 2000	IX 2000	III 2001	V 2001	VI 2001	VII 2001	X 2001	XII 2001	I 2002	II 2002	III 2002	IV 2002	V 2002
	w procentach													
Zwolennicy	55	59	55	55	55	54	53	56	60	57	54	55	58	62
Przeciwnicy	26	25	26	30	28	29	25	24	22	22	25	29	26	22
Niezdecydowani	19	16	19	15	17	17	22	20	18	21	21	16	16	16

Do grudnia 2001 wszystkim badanym zadawano pytanie: „Gdyby obecnie odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy głosował(a)by Pan(i) za przystąpieniem Polski do UE czy przeciw?”

Poparcie dla integracji przeważa w zdecydowanej większości analizowanych grup społeczno-demograficznych. Najwięcej zwolenników ma ona wśród respondentów o wyższym statusie społeczno-ekonomicznym: osób osiągających miesięcznie dochody *per capita* w rodzinie powyżej 800 zł (77%), dobrze oceniających własne warunki materialne (76%), badanych z wykształceniem wyższym i średnim (po 69%). W grupach społeczno-zawodowych są to przede wszystkim osoby pracujące na własny rachunek (80%), kadra kierownicza i inteligencja (70%) oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla (72%). Członkostwo Polski w Unii Europejskiej częściej niż przeciętnie popierają także ludzie młodzi - do 24 roku życia (71%), głównie uczniowie i studenci (74%). Do przeciwników integracji należą przede wszystkim rolnicy (55%).

W elektoratach partyjnych zwolennikami przystąpienia Polski do Unii Europejskiej są w zdecydowanej większości potencjalni wyborcy PiS, SLD i PO. Wyraźnie podzielone opinie w tej sprawie są wśród sympatyków PSL oraz, przede wszystkim, Samoobrony, choć przeważa wśród nich poparcie dla wejścia naszego kraju do tej organizacji. Sprzeciw wobec integracji najczęściej deklarują zwolennicy LPR.

Tabela 5

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Stosunek do integracji		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
PiS	84	6	10
SLD	80	15	5
PO	79	10	12
PSL	55	37	8
Samoobrona	49	44	7
LPR	32	43	25

W maju poparcie dla integracji Polski z Unią Europejską zwiększyło się do 62%, tym samym osiągając poziom, jakiego dawno nie notowaliśmy. Ten wzrost może się jednak okazać jedynie krótkotrwałym efektem wywołanym przede wszystkim rozpoczęciem rządowej kampanii informacyjnej i bardziej intensywnej promocją integracji w związku z obchodami Dni Europy. Dopiero wyniki kolejnych badań pokażą, czy działania zmierzające do wzrostu społecznego i politycznego poparcia dla integracji przyniosą bardziej trwały skutek.

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nim udział? 1 - Wziął(ę)bym w nim udział; 2 - Jeszcze nie wiem, czy wziął(ę)bym w nim udział; 3 - Nie wziął(ę)bym w nim udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	72	14	14	1047
Płeć				
Mężczyźni	75	10	15	500
Kobiety	68	18	14	547
Wiek				
18-24 lat	75	15	10	162
25-34	72	14	14	189
35-44	76	14	10	184
45-54	73	14	13	223
55-64	74	8	17	116
65 lat i więcej	60	18	22	174
Miejsce zamieszkania				
Wieś	68	13	19	384
Miasto do 20 tys.	78	16	5	135
20-100 tys.	69	17	14	202
101-500 tys.	71	14	15	198
501 tys. i więcej mieszk.	81	10	9	128
Wykształcenie				
Podstawowe	59	16	25	291
Zasadnicze zawodowe	72	15	13	275
Średnie	77	14	10	352
Wyższe	87	8	5	129
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	80	11	9	68
Prac. umysł. niż. szczebla	85	9	6	88
Pracownicy fiz.- umysł.	74	18	8	91
Robotnicy wykwalifikowani	75	16	9	86
Robotnicy niewykwalifik.	79	8	14	38
Rolnicy	80	5	15	53
Pracujący na własny rach.	87	9	4	44
Bierni zawodowo				
Renciści	59	16	25	122
Emeryci	65	17	18	174
Uczniowie i studenci	82	12	6	87
Bezrobotni	63	17	21	153
Gospodynie domowe i inni	58	18	24	42
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	79	13	8	165
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	74	15	11	63
sekt. pryw. poza rolnict.	84	11	6	185
prywatnym gosp. rolnym	81	5	14	58
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	58	18	24	126
300-399	68	18	15	101
400-599	73	11	16	200
600-800	76	13	11	156
Powyżej 800 zł	84	10	7	152
Ocena własnych war. mater.				
Złe	60	19	21	363
Średnie	77	12	11	476
Dobre	81	9	10	208
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	69	19	13	55
Raz w tygodniu	72	14	13	537
1-2 razy w miesiącu	71	17	12	167
Kilka razy w roku	71	11	18	195
W ogóle nie uczestniczy	73	11	16	91
Poglądy polityczne				
Lewica	85	7	7	286
Centrum	70	17	13	274
Prawica	79	9	13	206
Trudno powiedzieć	54	22	24	280

Tabela 2. Stosunek do integracji wśród ogółu badanych

(%)

	Zwolennicy	Przeciwnicy	Niezdecydowani	Liczba osób
Ogółem	62	22	16	1047
Płeć				
Mężczyźni	66	23	11	500
Kobiety	58	21	21	547
Wiek				
18-24 lat	71	22	8	162
25-34	62	23	14	189
35-44	59	25	16	184
45-54	64	18	17	223
55-64	63	24	13	116
65 lat i więcej	54	20	27	174
Miejsce zamieszkania				
Wieś	55	28	17	384
Miasto do 20 tys.	67	18	14	135
20-100 tys.	65	20	15	202
101-500 tys.	67	15	18	198
501 tys. i więcej mieszk.	68	18	15	128
Wykształcenie				
Podstawowe	47	28	25	291
Zasadnicze zawodowe	67	24	10	275
Średnie	69	17	14	352
Wyższe	69	16	15	129
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	70	11	19	68
Prac. umysł. niż. szczebla	72	13	15	88
Pracownicy fiz.-umysł.	61	27	12	91
Robotnicy wykwalifikowani	65	25	10	86
Robotnicy niewykwalifik.	65	14	21	38
Rolnicy	37	55	8	53
Pracujący na własny rach.	80	10	10	44
Bierni zawodowo				
Renciści	56	21	24	122
Emeryci	57	22	21	174
Uczniowie i studenci	74	18	8	87
Bezrobotni	64	23	14	153
Gospodynie domowe i inni	47	24	29	42
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	62	20	18	165
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	65	16	19	63
sekt. pryw. poza rolnict.	75	17	8	185
prywatnym gosp. rolnym	42	50	7	58
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	53	30	17	126
300-399	65	21	14	101
400-599	59	26	14	200
600-800	66	20	15	156
Powyżej 800 zł	77	12	12	152
Ocena własnych war. mater.				
Złe	54	26	20	363
Średnie	63	22	15	476
Dobre	76	13	12	208
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	43	21	36	55
Raz w tygodniu	60	24	16	537
1-2 razy w miesiącu	61	25	14	167
Kilka razy w roku	68	19	13	195
W ogóle nie uczestniczy	76	10	13	91
Poglądy polityczne				
Lewica	74	17	9	286
Centrum	66	22	13	274
Prawica	61	24	15	206
Trudno powiedzieć	48	25	27	280